

VZPOMÍNKA MGR. KARLA BOLOMSKÉHO

Byl jsem zaměstnán ve Státním ústředním archivu 29 let, a to v 5. oddělení (nejnovějším), postupně v úseku zpracovatelském, skartačním a od roku 1991 vedoucím úseku archivu ÚV KSČ. Vedle této vlastní náplně mé práce jsem byl činný v pobočce VTS při SÚA. Byl jsem vedoucím sekce pro archivní budovy a spolu s kolegou Tomášem Kalinou jsme vypracovali podklady pro projektanty stavby budovy nynějšího Národního archivu.

V 80. letech jste se zabýval myšlenkou centrálního meziarchivu pro ústřední úřady. V čem tato myšlenka spočívala?

Je křiklavým paradoxem, že základní práci o nadprodukcí písemností, meziarchivech a předarchivní péči publikoval pracovník I. (tj. nejstaršího) oddělení Státního ústředního archivu dr. Josef Kollmann (v SAP 1967), kterého se tato problematika vlastně netýkala. Paradoxem však již nemělo být, že tato obsáhlá studie zůstala u příslušných nadřízených institucí bez praktického efektu. Po více než dvou desetiletích jsem uvedenou studii použil jako základ pro svůj referát na celostátní konferenci archivářů v Mariánských Lázních v roce 1989. Ačkoliv byli na konferenci přítomni pracovníci nadřízených institucí, nezměnilo se zase nic. Zároveň se však tehdy objevovaly snahy řešit problematiku předarchivní péče. Úsilí o její teoretické rozpracování bylo však podvázáno tím, že práce ředitele SÚA na toto téma nebyla uznána jako práce kandidátská (i když se ozvaly i názory opačné, například z Archivní správy i z Brna) a tím byla opět promarněna jedna možnost pokročit o kus dále v teorii a následně i praxi předarchivní péče. V této situaci jsme si museli v rámci možností pomoci sami. Prvním krokem ke zkvalitnění předarchivní péče byly seznamy písemností charakteru „A“, které pro ministerstva a jimi přímo řízené organizace vypracovali pracovníci 5. oddělení SÚA (Milan Bílkovský a já) a které po schválení Archivní správou MV byly vydány pro potřebu pracovníků ve spisovnách. Pro tyto spisovenské pracovníky pak pořádal Státní ústřední archiv školení, jak seznamy používat. To zkvalitnilo skartace a předarchivní péči, i když výraznému zlepšení bránila nízká úroveň kvalifikace spisovenských pracovníků, pro které se ustálilo zařazení do nejnižších platových tříd stejně jako umístění většiny spisoven v suterénních prostorách.

Zmínil jste rovněž, že jste počátkem 90. let spravoval fond Ústřední výbor KSČ. Jak na to vzpomínáte?

Po převzetí archivu ÚV KSČ nastalo dosti hektické období, kdy bylo třeba prvotně se orientovat v převzatém materiálu a zároveň začít vyhovovat stále sílícímu tlaku badatelů na jeho zpřístupňování.

Badatelská agenda byla časově velmi náročná. Například zasedání předsednictva ÚV KSČ měla často až 30 bodů a badateli bylo možno předložit ke studiu jen ten příslušný bod, který se týkal jeho tématu. Kromě toho bylo třeba zkontrolovat, zda předkládaný materiál neobsahuje např. osobní údaje, které podléhaly režimu utajení.

Vzpomínku zapsali Tomáš Kalina a Jan Kahuda.